

INTERNETCONSULTATIE

AAN De minister van Veiligheid en Justitie
Aangeboden via internetconsultatie.nl

VAN O. Kwast
Advocaat
TELEFOON +31 88 253 5304
FAX +31 88 253 5447
E-MAIL okwast@akd.nl

BEZOEKADRES Wilhelminakade 1
3072 AP ROTTERDAM
POSTADRES Postbus 4302
3006 AH ROTTERDAM
Nederland
INTERNET www.akd.nl

DATUM 31 mei 2013
ONDERWERP Reactie Besluit proceskosten WOZ-zaken
UW KENMERK
ONS KENMERK 250814

Inleiding

1. Namens Previcus Vastgoed (vof) te Beugen, WOZ-specialisten (WOZ-diensten B.V.) te Zevenbergen en WOZ consultants B.V. te Heteren (hierna: de bedrijven), reageer ik hierbij op het concept Besluit betreffende de proceskostenvergoeding in bestuursrechtelijke zaken op het terrein van de Wet waardering onroerende zaken (Besluit proceskosten WOZ-zaken) en de daarbij horende bijlagen die thans ter inzage liggen via internetconsultatie.nl (hierna: het voorstel).
2. De genoemde bedrijven zijn allen werkzaam op het terrein van de professionele rechtsbijstandsverlening in bezwaar- en beroepsprocedures op het terrein van de Wet waardering onroerende zaken (hierna Wet woz). Ieder voor zich, brengen deze bedrijven hun zienswijzen op het voorstel naar voren. Daarnaast hebben zij gezamenlijk mij verzocht door deze brief de aandacht te vestigen op de juridische houdbaarheid van enkele onderdelen van het voorstel.
3. Het betreft in deze reactie onderdelen van het voorstel die zien op de vergoeding van beroepsmatig verleende rechtsbijstand, zoals die door cliënten wordt verricht.

Gebrekkige wettelijke grondslag

4. Het voorstel betreft een aanvulling op, en afwijking van, het Besluit proceskosten bestuursrecht (hierna: Bpb), ten behoeve van een heel specifieke regeling voor de vergoeding van proceskosten in bezwaar- en beroepsprocedures over besluiten die worden genomen op basis van de Wet woz. Voor het voorstel is geen bijzondere

DATUM 31 mei 2013
ONS KENMERK 250814
PAGINA 2 van 5

wettelijke grondslag aanwezig. Dat betekent dat het voorstel zal moeten passen binnen de wettelijke grondslag zoals die bestaat en in het leven is geroepen voor het algemene Besluit proceskosten bestuursrecht.

5. Zorgwekkend in dit verband is dat het voorstel in strijd is met de doelstelling van de Algemene wet bestuursrecht om de eenheid binnen het bestuursprocesrecht te bevorderen. Dit gebeurt op een aantal manieren. Ten eerste introduceert het voorstel een bijzondere afwijking van het Bpb voor een bepaald type besluiten, namelijk besluiten op basis van de Wet woz en het in artikel 2 genoemde onderdeel van de Gemeentewet. Dat is over het algemeen onwenselijk. Bovendien vereist een dergelijke bijzondere regeling en afwijking van de algemene regeling een deugdelijke motivering die in het voorstel op dit moment geheel ontbreekt.
6. Ten tweede introduceert het voorstel een principiële andere benadering van de proceskosten dan thans in het bestuursprocesrecht aan de orde is. In plaats van het huidige forfaitaire systeem introduceert het voorstel een regeling met uitgangspunten die aan het geldende stelsel vreemd zijn. De regeling introduceert in het bestuursprocesrecht een direct verband tussen het voorwerp van het besluit waartegen het bezwaar en beroep zich richt (een woning, een courant niet-woning) en het financiële belang van een gegrond bezwaar (de woz-waarde na aanpassing) enerzijds, en de hoogte of aanwezigheid van een proceskostenvergoeding anderzijds.
7. Voor deze omslag, die in de artikelen 7 en 8 van het voorstel is gegeven, biedt de Algemene wet bestuursrecht geen wettelijke basis. Ingevolge de artikelen 7:15, tweede lid, 7:28, tweede lid, en 8:75 van de Algemene wet bestuursrecht, is de grondslag voor een proceskostenvergoeding immers de onrechtmatigheid van het besluit in primo.¹ Op die grondslag worden kosten die de belanghebbenden in verband met de behandeling van het bezwaar redelijkerwijs heeft moeten maken, op hun verzoek vergoed.

¹ Zie, G.A. van der Veen, 'Proceskostenveroordelingen in het bestuurs(proces)recht', in: Nederlandse Vereniging voor Procesrecht. De prijs van het gelijk. Een (kritische) bespreking van het systeem van vergoeding van gerechtelijke en buitengerechtelijke kosten. Boom Juridische uitgevers, Den Haag 2007, p. 27

DATUM 31 mei 2013
ONS KENMERK 250814
PAGINA 3 van 5

8. Het is slechts toegestaan om bij algemene maatregel van bestuur nadere regels te stellen over de vraag welke kosten aan de orde zijn en over de wijze waarop het bedrag van die kosten moet worden vastgesteld. Dat biedt niet de ruimte om bij algemene maatregel van bestuur de wending te maken die het voorstel nu bevat. Het achterwege laten van een vergoeding vanwege een inhoudelijk gering financieel belang zoals voorgesteld in artikel 8 en het verminderen van een vergoeding vanwege de aard van de onroerende zaak, is vanwege een gebrekkige wettelijke grondslag in strijd met de wet.
9. Ook de toelichting voor deze bepalingen geeft blijk van deze strijdigheid. Daarin wordt immers terecht gememoreerd dat de omvang van het waardeverschil niet bepalend is voor de rechtmatigheid van het besluit (HR 22 oktober 2010, LJN: BL1943). Hetzelfde geldt voor de aard van onroerend goed. Ook dat is niet bepalend voor de rechtmatigheid van het besluit. De rechtmatigheid (en derhalve ook de onrechtmatigheid) van een besluit is van andere factoren afhankelijk. Met de onrechtmatigheid is in beginsel ook de redelijkheid gegeven van kosten die voor het proces daartoe zijn gemaakt en dienen te worden vergoed. De rol van rechtsbijstand kan daarom niet worden weggeschreven met een verwijzing naar zaken die los staan van de (on)rechtmatigheidsvraag.

Strijd met algemene rechtsbeginselen

10. Met de onrechtmatigheid van een besluit is ook de gehoudenheid van het bestuursorgaan om de kosten die daarvan het gevolg zijn te vergoeden gegeven. De Algemene wet bestuursrecht beperkt deze gehoudenheid voor het bestuursorgaan door voor te schrijven dat de belanghebbende daarom wel moet verzoeken en door te bepalen dat sprake moet zijn van aan het bestuursorgaan te wijten onrechtmatigheid. Een verdere beperking vloeit voort uit het forfaitaire regime van het Bpb.
11. Door het voorstel wordt de vergoeding van proceskosten echter nog verder terugschroefd, dat afbreuk wordt gedaan aan het algemene rechtsbeginsel dat gevolgen van onrechtmatig handelen ongedaan gemaakt moeten worden. Dit beginsel behoort niet slechts tot het privaatrecht, maar is ook in het bestuursrecht van kracht. De re-

DATUM 31 mei 2013
ONS KENMERK 250814
PAGINA 4 van 5

denering van het voorstel dat het afhankelijk is van de aard van het onroerend goed (artikel 7 van het voorstel) of de omvang van het verschil in waarde zoals dat door het bestuursorgaan pas aan het eind van de procedure van heroverweging wordt vastgesteld (artikel 8), of rechtsbijstand redelijk is geweest, kan die inbreuk allerm minst dragen.

12. Uit het oog wordt verloren dat het slechts de belanghebbende kan zijn die een verzoek om vergoeding kan doen. Een gemachtigde van de belanghebbende kan dit niet op eigen titel doen maar slechts als gemachtigde. Welke afspraken tussen gemachtigden, zoals in de inleiding genoemde bedrijven, en de belanghebbende die in bezwaar komt, zijn gemaakt over het honorarium waartegen de gemachtigde optreedt behoort tot de contractsvrijheid van deze partijen. Het honorarium speelt in de proceskostenvergoeding in het bestuursprocesrecht geen rol. Het staat in deze verhouding net zo vrij om bijstand te zoeken voor een honorarium dat een eventuele proceskostenvergoeding overstijgt, als het is om bijstand te zoeken voor een honorarium dat lager zal liggen dan of gelijk zal zijn aan een mogelijk te ontvangen proceskostenvergoeding.
13. Dat is de kern van een forfaitair systeem: de daadwerkelijk gemaakte kosten zijn niet van belang. Dat wil echter niet zeggen dat daarom de vergoeding zomaar kan worden verlaagd. Met de verlaging wordt kennelijk niet beoogd om de drempel voor rechtsbescherming te verlagen maar om de mogelijkheid voor gemachtigden om tegen al zeer lage tarieven professionele rechtsbijstand te verlenen nog verder te verkleinen. Niet duidelijk is hoe de doelen van het voorstel daarmee worden gediend, of hoe de geconstateerde problemen, wat daarvan ook wezen mag, daardoor worden verholpen.

Conclusie

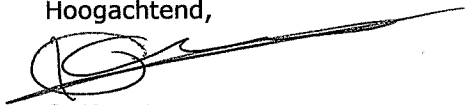
14. De in de artikelen 7 en 8 van het voorstel opgenomen specifieke regeling voor proceskostenvergoeding in Woz-zaken, verdraagt zich niet met de Algemene wet bestuursrecht waarop deze regeling moet worden gebaseerd. Deze regeling verdraagt zich evenmin met de algemene rechtsbeginselen die niet alleen in het civiele maar

DATUM 31 mei 2013
ONS KENMERK 250814
PAGINA 5 van 5

ook het bestuursrecht gelden.

15. Cliënten hebben in hun afzonderlijke reactie afdoende gewezen op de gebrekkige motivering en toelichting bij de regeling. In aanvulling daarop kan worden geconstateerd dat elke motivering van de principiële koerswijziging voor de proceskostenvergoeding die hier wordt voorgesteld ontbreekt. Dat is niet bevorderlijk voor de eenheid van het bestuursprocesrecht en onvoldoende om regelgeving op te baseren.
16. De structurele reden waarom het voorstel wordt gedaan valt uit de toelichting onder tussen niet, althans onvoldoende, duidelijk op te maken. Genoemd worden enkele thema's: het gaat om het aantal procedures, de kosten die het onrechtmatig handelen van de overheid zelf meebrengen, de ruimte in de procedure voor een informele aanpak. Maar onduidelijk blijft wat het huidige Bpb hierin voor probleem vormt en waarom een verlaging of zelfs afschaffen van de vergoeding van kosten die het bestuur verschuldigd is wegens verwijtbaar onrechtmatig handelen, geschikt is om aan dat probleem iets te doen.
17. Het voorstel mag en dient daarom, in ieder geval wat betreft de artikelen 7 en 8, niet tot algemene maatregel van bestuur worden verheven.

Hoogachtend,

O. Kwast
Advocaat
AKD